

4
Zar
"

Ne popolni letniki
1930

st. 3	1 ² izvod
st. 4.	3 "
st. 5	3 "
<u>ne popolni</u>	4 izvodi
	8 izvodov

XIV.

P. B. :

S v a t j e .

Z-daj Jaksarte imamo in Almado,
I-mamo Pole...Kaj še vse imamo !
Merda še Fedje, izteka pridamo,
A Leksa končno tudi ne odpade.

In li Tesar še ni izgubil nade?
Nazadnje pa še Dušana na ramo
Pavzdignimo - in česa mi ne znamo ?
Esfira prikazuje čase mlade ...

Ste bili vsi tja na Parnas pozvani ?
Merda! Debili pač ste povabila:
In svatje ste devetih sester znani ...

Čez čas se bo vsa jasnost razgrnila,
A nekaj nam povejte, parnašani:
Ste vsi imeli svatev oblačila ?

Iztok:

V t u j i n o.

Z rdeče breskve
cvet krvavi
v dalj je odletel ...
Z rosne zemlje
fantič mlad
je zahrepenel
in - šel ...

P. B. :

M e m e n

Drugače meni pojejo lesovi,
drugačni zdaj se meni zdijo dnevi,
drugačne zdaj se zdijo mi žoči,
drugače spev življenja govori ...

Drugačni zdaj se zdijo mi večeri,
moj duh drugače zdaj prepade meri,
odkar sem avedel jaz za tvoj umik.
Etape si mi prve spomenik.

x x x
x x x

P. B. 2

P e s e m.

Šel sem med grabeve,
čul sem njihov dih,
vetra pesem pleve
nežne mine njih ...

Srce jih pozdravlja
in se jih boji -
pesem mi preslavlja
zdaj se od ljudi ...

Česte, česte sanjal
sem o lepih dneh,
česte sem se klanjal ...
o ti rajski smeh!

Njena pesem bila
kupa je gerja,
ona mi je vlila
v srce čašo kila ...

Njena pesem peje,
roka ji drhti;
kje ste, nade moje,
sem ti mladih dni ?

Iztok:

J a z s e m t r s s a m o t n i . . .

Jaz sem trs samotni v črnih vodah naših...
 Pa se krog mene zbrani bisernobeli labodi
 in mi pejejo pesem moči, pesem kipeče mladosti,
 pa se valovi dereči trgajo ob njih belih telesih
 in grede tiho mimo, kakor ovčice pohlevne zvečer
 v stajo

Kadar pa črna reka oblakov seže po jutranje zarji
 in je vsa zemlja zavita v megle neprodirno
 in kadar strele goreče režejo temne ozračje,
 takrat zaječeje čudne bolne snežni labodi,
 stezaje bele vratove in njih pogledi trepečejo v dalje
 in se bejijo, bojijo ter hečeje odplavati od mene...
 In sredi njih drhtim v nebo jaz, trs samotni,
 in moj klic gre skoz megle črne k Tebi, Silni
 Ne daj, da odplavajo od mene beli labodi,
 ne daj, da njih pesem mladosti umre v dalji;
 saj sem trs, zlemil bi se in bi me vali odnesli...

P. B.

G l o s a .

Moja misel gre v višave
in ed tebe se poslavlja,
um ti spomenik postavlja,
in spomin želi pozdrave.

Slavec peje melodije ,
ke deline mrak zagrne,
vse v temoto se zastrne ...
Cvetka-zvezda le kje ~~skrije~~^{zaklije}
na nebesnem svedu sije ...
Zven ~~se~~^{se} čuje iz daljave
preke lega in debrave,
In takrat, ke vse zasanja,
ke nastopi deba spanja,
misel moja gre v višave.

Tja v višave misel pleve ,
kjer le sladki glas se čuje,
kjer se vse belosti tuje,
nikdar radosti ni nove,
vse se radosti getove,
nič se nikdar ne presnavlja,
nič se nikdar ne popravlja ...
Moja misel iz doline ž
gre mi v rajske tja višine
in ed tebe se poslavlja.

O kraseti tvoji pevan
in srce za tabe diše,
duh med tabe, nebem niše,
svetu radost razedenam,
da le zate se egrevam.
A mi zanke en nastavlje
in neš žalestje zabavlja
in srce trpi le skrivaj
ali , draga, ti uživaj :
Um ti spomenik postavlja.

Čase vse, edkar mi ni te,
misli moje se vrstije
k tebi, k tebi le želije,
misli té vse prej še skrite,
prej še v mračni plašč zavite
In zakaj ? Tja prek debrave
peje slavec: "Nikdar prave
ni ljubezni." In naj peje:
Jaz želim ljubezni tvoje
in spomin želi pozdrave.

Iztok:

P e s e m t o v a r n i š k e g a d e l a v c a .

Črna je naša tovarna,
Dimniki režejo mi oči,
stroji pošastni pijo mi kri,
rdečo kri
vsak dan ...

Ko sirena bolestno zareže
v mir jutranji,
se opotekam po cesti
v beli brezdanji
vsak dan ...

Potem mi jeklo poje
težno pesem smrti,
vsi stroji s hlepečimi očmi
vame so vprti
vsak dan ...

V svinčene ozračje kričijo
rdeči madeži mojih pljuč
polnih ran
in me v dno duše bolijo, bolijo
vsak dan ...

In ko ob petkih sirena zatuli
v belni zrak,
denar dobim in krenem
v črni mrak
v gostilno.

Vse tuge, boleost poropim
 v žganju strupenem
 in brez denarja krenem domov
 v večeru meglenem :
 Deset lačnih oči
 vame zre
 deset bolnih klincev
 mi reže srce:
 "Oče, oče ..."

P.B.:

B r e z n a s l o v a.

In tjakaj sem šel med grebeve,
 življenje kjer nič ne šumi,
 kjer žalostna pesem le plove
 v opejnem snu zemlja drhti

In greb sem tam dragi uzrl,
 na grebu čop nagljev je obran ...
 Ves up mi je s tabe umrl,
 ves up mi je tu pokopan.

Na grebu vi, naglji rdeči
 cvetite, dekler je čas;
 kepljite vi v sladki se sreči,
 dekler ne upihne vas mraz !

Cvetite, vi naglji, cvetite
 cvetite tu naglji vi nad,
 potem kakor jaz evenite,
 ker več vas ne sreča pomlad ...

I.

B e ž a n s t v o si mi nove ti postala
in v pesmih naj radost ti te opevam,
da zadestim s tem srca vsem zahtevam,
zate naj gre le tebi prva hvala.

Ven, sem prepričan, da je slava zala,
čemu naj vstati spleh te razodevam ?
Zato, ker vedno tužen jaz samevam,
pevem te tebi, da i ti boš znala.

Kako pač megi tebi bi molčati.
čeprav mi sedbe čakati ni mile ?
Zakaj - nasprotno - meral bi bežati ?

oči so tvoje v misli mi hedile ...
In vzrek tega, da zdaj na svoji trati,
akorda cvetke nežne že so vzkile.

II.

A k e r d a cvetke nežne že so vzkile
mi v srcu, ki pe tebi hrepeni mi
in naj bi še srce jaz svoje z njimi
peklenim na oltar zdaj svoje mile ?

Te pesmi tebi naj bi se glasile,
le z mano, s srcem, ker akord si ti mi,
za tabe misel slednja le hiti mi ...
Te pesmi tebi bede geverile ...

Čeprav se reže stiskale nezgode,
da glavice bi nežne uklonile,
se vendar krepke rasle brez vse škode.

Nasprotno nise škodovale sile,
sevržnost ni jim škodila usode,
nevidna se moči mi jih gejile.

III.

N e v i d n e se moči mi jih gejile,
jim, da cvetele se, se rast dajale.
Čeprav nevihte vedne se divjale,
se cvetke te se vendar ehranile.

A z žarki solnca nise se pejile,
le tvojih si pogledov se iskale
in s tveje velje sveže se ostale,
brez tebe žalostne bi usahnile.

Ket žite le zeri, če solnce sije,
če polje še sameči pleha mala,
se tuga če ti bečeš, mi zakrije.

Take bi tudi tveja hvala
peživila, da njih veselje klíje,
ket bi nebesa jih blageslavljalala.

IV.

Kot bi nebesa jih blageslavljala,
se rožice mi ljubljene cvetele,
a le po žalosti se mi duhtele,
ker jim useda je ob strani stala.

A ti si žalost njihove pregnala:
začele znava rasti se vesele,
le nade se vesele si želele
in z nade sladke ti si jim postala.

In tebi one zveste se estale,
ker ti si jim veselje pripravljala,
čeprav po selncu še se vzdihovale.

In tvoja indirektna je pohvala
jim dala, da le tebe se čakale:
Ovreči se nebena njih ni dala.

V.

Ovreči se nebena njih ni dala,
čeprav s peginem slana je grezila
in rosa jih hladilna ni pečila,
le vrtnarica jim ob strani stala.

Ti mehke zemljice si jim zrahljala:
plevel, esat jim ti si otrebila,
a si zalivati jim pozabila:
vrtnariti pač dobre nisi znala.

In same zase vedne se ostale,
- ker sile se naspretne jim grezile -
in varnega zavetja si iskale.

In z nade le se te se ni vzredile
ni čudne, ker, če take se pestale,
v etežnosti le one se sahnile.

VI.

V etežnosti le one se sahnile,
ke dekile za izveljenim le hira,
v spemin nanj iz žalosti umira,
če ni megeče, da bi se združile

besede z dragim nje in petežile
bi mu, kaj ji ljubezen še evira,
da je useda ljubav zanj zapira ...
Take bi cvetke tebi geverile.

In cvetkam prej useda ni pustila,
da tebi sveje žalost bi težile,
a ti usede sklep si obrnila.

Z veseljem se se cvetke napejile
in ker z veseljem si jih telažila,
iz žalosti se se v veselje zlile.

VII.

Iz žalosti se se v veselje zlele,
z mečje se nove spet mi zacvetele,
z mečje se sveže spet mi zaduhtele
in v venec tebi v čast se zdaj se zvile.

Veselje jim je vlile naše sile
in tebe sá sirate si želele
in tvoje se naklenjenost prejele
in s tvoje se mečje se okrepile.

Veselje - blažena beseda - sanje :
in kje naj peje se veselja hvala ?
Veselja up naj meni zdaj zaman je,

ke ti si meni upe nove vžgala ?
In režam s tem nastopil sreče dan je,
ker ti z veseljem zanje si zaznala.

VIII.

Ker ti z veseljem žanje si zaznala,
se reže okrepile sladke nade.
In moreje li rasti reže mlade,
če nežna reka ni jim pomagala ?

Če resa ni jih v jutru napajala ?
Li ne ? ... In reži cvetje naj edpade ?
In kar se cvetke te imele rade,
kar se hotele, si jim ti vse dala ?

Ti bila si jim selnce, draga? nežne
se rože tvojih žarkov le iskale ...
In rože zdaj cvetoče se hvaležne.

Naklenjenost so svoje pokazale ...
In motte ljubavi dalekosežne:
Telažbe si petrebne cvetke male.

IX.

Telažbe se petrebne cvetke male;
kaker drevescu nežnemu zaliva
vrtnar; skrbi, da se zrahlja mu njiva,
vrtnarja rože se potrebevale.

In rože te cvetove bi pognale,
a zdaj, ke se svetleba solnca skriva ...
In kje svetlebe roža naj uživa?
Zato se tebe, solnca, le čakale.

Bežanstva prej iskal sem, ideala,
iskal sem svojih tužnih dni vednice:
te izmed drugih vseh si ti pestala.

In li preslišiš meje tužne klice
in se presliši rož zahteva mala:
O bedi tvej ebraz jim luč - resnice!

X.

O bedi tveji ebraj jim luč - resnice
in rože bede rade tebi klile,
nebene več ne bede rež mi sile
naspretne stiskale ...Usliši kllice!

Na žarnih vrtih razne se cvetice,
ki vse dražestnost svoje ohranile
se; in vse rože v mojem vrtu zville
se v venec, v čast se tebi, v čast kraljice.

In jaz sem čakal svet tveji svetli, žarni
in rože pa iskale tveje hvale,
ustavljal nisem sili se viharji,

le rože same še se kljubevale,
li tveji se nasmeji jim nevarni:
Raj tvejih se besed pričakevale.

XI.

Raj tvejih se besed pričakevale,
ke si izgubljeni pride iz tujine,
in vidi krasi ljube demevine ...
Kaj bi povedati oči mu dale ?

In rože té le tebe se iskale,
iskale, kdaj jim selnce žarne sine,
in v strahu, da jim sine in - izgine.
se rože tebi zveste le ostale.

Ti meni vse si - meje vse hotenje,
 ti sama vzer dražestne si cvetice,
 ti mette mej - ne - ti si mi življenje.

Ti ideal srca si mi kraljice ...
 ed rež prijazno vzemi vse trpljenje
 in tveje jim oči se naj vednice!

XII.

In tveje jim oči se naj vednice!
 Kot Odisej je s svojimi mernarji
 plul proti demeviai, li ni v zarji
 svebeđe gledal peti té - rešnice ?

In režam bi vzcvetele nežne lice -
 saj tebi vsi pekerni se viharji,
 zato té reže ljubljene obvarji,
 da vse spoznaje sveje meč kraljice !

Naj reže čakaje zamaa rešitve
 in naj bi vse peginu se predale,
 ke mereš ti gih dvigniti ? In bitve

s Fortune vse bi jasne pokazale ...
 Če hočeš, da gre de osvoboditve,
 jim daj veselja, male le pehvale.

XIII.

Jim daj veselja, male le pehvale,
 naklenjenest jim svoje razeděni -
 -razkrij naklenjenest te tudi mēni -
 in cvetke bede sveže vse estale.

Če hečeš, da jih sapice pregnale
 ne bede, daje venec njih zelēni
 svež - režic se z ljubeznije ~~klēni~~ -
 in drugega objema si iskale

ne bede - in nasledki te ljubezni
 naj bede vzor ljubavi kot resnice,
 ne bede rež kretili vedne jeznix

viharji. Režam milest daj kraljice !
 Ne be sledu e - sužnosti železni
 in vzasle bede v Eresa cvetice.

XIV.

In vzasle bede v Eresa cvetice,
 vse druge cvetke bede evenele,
 le enkrat in petem nič več duhtele,
 le teh estane vedne jasne lice.

Kazale se obličje se vednice,
 ke reže druge bede evenele,
 ke bede vse pezabljene - uvele,
 estal penes mi be srca kraljice.

Kar mi usoda sreče naklenila,
je ta, da ona tebe mi poslala,
da k tebi me na pet je devedila.

Pe tvoji velji je, da - tebi hvala,
bi li usoda tudi devedila? -
bežanstve si mi neve ti pestala.

M A G I S T R A L E.

Ti neve si bežanstve mi pestala,
že cvetke se akorda nežne vzkliše,
nevadne se noči mi jih gejile,
ket bi nebena jih blageslavljala.

Ovreči se nebena njih ni dala,
v stežnosti le ene se sahnile,
iz žalosti se se v veselje zliše,
ker ti z veseljem zanje si zaznala.

Telažbe se petrebne cvetke male.
O, bedi tveji obraz jim XXXXX luč - resnice!
Raj tvejih se besed pričakevale ...

In tveje jim oči se naj vednice!
Jim daj veselja, male le pehvale.
In vrasle bede v Eresa cvetice !

P.B.

Aljoška:

Z d o m a .

Vlak reže v noč
v monotonem ritmu,
ki vleče človeka k tlem,
ko gre iz domovine.

Fant

kar naprej.

Tujina je lepša kot dom,
naprej, naprej ...

Razmaknile so se gore,
cepile se se ceste
v tisoč rok
v mesečini svetle.

In potok bobnel je kot slap,
puhal je vlak kot konj splašen,
gozdovi so šli zeleni z menoj,
mecesen se beli je utrgal v gori,
preklali se beri se,
hrasti hreščali se,
kot bi pili z mano belesti
se jagneda stegala zelene roke k nebu.
Cerkev na gori se v daljo je raz
zveniki se v vis se spenjali beli
gelobje z kreljutmi orjaškimi se
in zakrili obzor
in za mano leteli ...

Vse videl v potanjnost sem,
vse,
erjaške,
kot pod povečalom ...
Čul piske sirene sem,
orgelj bučanje;
videl sem tuge v srcih ,
Izpita telesa,
medle oči,
keščene roke,
ki stegale se se v daljavo.
Ob zvonu velikem pel je mrtvaški,
se majal nad mano je bren
in mi prodril v možgane,
grmeč je glas pel po presteru,
z trembami družil v močan Miserere
prehajal v Te Deum je
kričal - ni pel!
Vse videl v potanjnost sem,
vse videl erjaške sem ...
Videl sem jih,
ki se pili naše kri,
videl roke sem
v odpuščanje dvignjene.

Kletev ni grezna brnela v ušesih
 in solitev žena in etrek,
 pijancev pečat,
 križapitih koč
 ljudi predmestij

Speznal sem...

Demevina naša je skrivenčan hrast,
 na tleh leži
 pa še hrepeni,
 če prav ve, da je smrt za njim,
 po višjem, po Begu.

Aljoška:

M e j z e s .

Prerek,

zakonodajalec in vedja,
 gre ob Sinaju...

Ket senca in same njegovi
 tabli zdesetani pečati,
 ki morajo priti v nas,
 steje

en je samo senca

tabli sta pa dejstve resnice,
 naše življenje in odrešenje.

X X X

Pebratim:

S v e b e d a.

Solnce je predrle skezi megle in obsijale sive stene gorskega grebena; pod njim sive skale - kakor svinc - jetnišnice. O, jetnišnica, ti turebna stavba, kolikš^{je} že XX v tebi prebivale zlečincev, kolike nedelžnih je v tebi preživele svoje nesrečne življenje. - Te sive skale, kot da bi že bile napisane naše srti v te skalevje - v te zidevje. Le tu pa tam je videti kake ekne, zamrežene z železjem.

Skezi ene izmed tistih oken pa gleda než upadlega obraza. Na njem se lasje nepočesani, oči pa zroč nekam v daljavo preseče. Da, premišlja e tistih časih, ko je bil še svebeden. Spominja se najmlajših, otroških let, kake je sedel na materinem krilu. A sedaj, ke je zaprt v te zidevje in ni pomoči ed nikeder, se mera udati v Bežje velje. Opustil je vsake misel na beg. Saj je nedelžen ... Kje Beg - - - kje je pravica? - - - De-slej je ni občutil. Zdaj pa gleda skezi ekno zamrežene, da bi si elajšal tuge.

Narava se budi iz svejega spanja. Prva pomlad je že v zraku in na zemlji. Solnce tople greje zarzele zemlje. Grede, ki se jih pokrivali gnjiječi estanki lanske letine se, se prebudile. Zemlja diha prijetni pomladanski venj. Na travnâkih se je cvetje vzdramile. Na smaragdne zelenih blazinicah mlade trave ob studenčnicah raste žefran. - Jetniku se se eresile oči ed hrepenenja po svebedi - - -

Mi vsi sme temu nesrečnežu enaki.

X X
X

Esfira: V mesečni neči.

Iz tihega večera je nastala jasna noč. Iz oken vaških hiš je medlo sevala luč in risala dolge sence po dveriščih. Kmalu je vzplavala luna na jasne nebe. Svetla mesečina se je razlila prek poljan. V vasi je vse potihnilo. Zdele se mi je, kakor da se je tca narava spremenila. Zdale se mi je, da ima vsak gram, vsako drevo svoje skrivnost. V bukevju nad hišo je skrivnostne šepetale. Murni v travi se se pričeli oglašati. Ozračje je bilo kakor napolnjeno s prijetnim vonjem pokošene in posušene stave.

Na drugi strani vasi je zalajal pes. Pod lipe se se zbrali fantje in zapeli:

Dekle, zakaj tak' žalostno
peveš mi oči ...

Pe vsej vasi se je razlegla pesem. Tihe se se začela odpirati okenca belih dekliških kamric...

Naskenila sem se na okne in zasanjala v noč. Pesem fantev je pejemala bolj in bolj, dekler ni kenčno zamrla v daljavi. Tedaj sem začula tihe kerake. Že sem zagledala pestave v senci hiš kerakati preti sesedevi hiši. Bil je mladenič, ki je prisel, da v tej čarebni neči razedene tajne srca svoji kraljici Ustavil se je pod oknom lepe sesedevke Lenke. Na rami mu je visela kitara, pokleknil je z ene noge ter ubral nežne deneče strune ljubezni. Zdele se mi je, da igra Apelen na svoje harfe. Pogledi se mu hrepeneče uhajali na okno. Nekolikokrat se je spreznal ezrl ekeli sebe in zopet zaigral. Tedaj se je odprle okence, bela reka je utrkala cvet na oknu in ga vrgla zaljubljenemu trubadurju. Ta se je sklenil poljubiti nežne cvetke in si je pripel na prsi. Še rahel sum in okence se je zaprle. Mladenič pa je odšel z neimerne sreče v srcu ...

Pe nebu je tiho plavala luna in opazovala sreče mladega Orfeja ...

F i n i s.